

ИРИТЕЛ АД БЕОГРАД
Београд, Батајнички пут 23

IRITEL
BEOGRAD

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

1.1.2009. - 31.12.2009. године

Б Е О Г Р А Д

29. јун 2010. године

КРАТАК ФИНАНСИЈСКИ ПРЕГЛЕД

(у хиљадама динара, осим за вредности везане за акције)

ПОСЛОВАЊЕ

	1 € = 79,81 дин	1 € = 81,68 дин	1 € = 93,87 дин
	2007. година	2008. година	2009. година
Приход	615.627	684.458	621.310
Расходи	579.328	650.793	585.260
Добитак из редовног пословања пре опорезивања	36.299		
Нето добитак (губитак) пословања који се обуставља			
Добитак (губитак) пре опорезивања	36.299	33.655	36.050
Порез на добитак	-	-	
Порески расходи периода			
Одложени порески расходи периода			3.776
Одложени порески приходи периода	4.759	8.021	
Исплаћена лична примања послодавцу			
Нето добитак	41.058	41.686	32.274
Укупан број акција	145.052	145.052	290.104
Зарада по акцији	283,06	283,57	111,25

ФИНАНСИЈСКА ПОЗИЦИЈА

	2007. година	2008. година	2009. година
АКТИВА			
Готовина и краткорочни пласмани	171.174	158.036	337.641
Залихе	65.450	97.078	44.759
Стална имовина	442.721	442.684	377.710
УКУПНА АКТИВА	679.345	697.798	760.110
ПАСИВА			
Трајни капитал	470.196	442.499	474.260
Основни капитал	127.514	127.521	250.894
Резерве	23.476	23.476	23.476
Ревалоризационе резерве	50.272	140	
Нераспоређени добитак	268.934	291.951	200.859
Нереализовани губици по основу харт. од вред.	-	-589	-969
Дугорочна резервисања и обавезе	209.149	255.299	285.850
Краткорочне обавезе	104.714	69.844	134.438
Ванпословна пасива	-	-	
УКУПНА ПАСИВА	679.345	697.798	760.110

Анализа финансијских услова и резултата пословања

Анализа која следи (вредности у табелама су у хиљадама динара, осим за вредности које се односе на акције) везана је за финансијске извештаје из 2009. године, посебно за Биланс успеха (табела Т.1.), Структуру расхода (табела Т.2.), Биланс стања на дан 31.12.2009. године (табела Т.3.) и Извештај о новчаним токовима (табела Т.4.).

Резултати пословања

Увод

ИРИТЕЛ АД је основан 1967. године као Научно-истраживачки институт Електронске индустрије. После низа трансформација данас функционише као ИРИТЕЛ АД при чему је власничка трансформација почела 1998. године, а потпуно завршена (регистрацијом предузећа по актуелним законима код Привредног суда) половином 2000. године. Детаљни подаци о власничкој структури могу се наћи на Интернет страници Централног регистра хартија од вредности: www.crhov.rs. Порески идентификациони број ИРИТЕЛ АД је 100001724.

ИРИТЕЛ АД је код Министарства за науку и технолошки развој Србије акредитован као истраживачко-развојни институт.

ИРИТЕЛ АД је данас једно од водећих предузећа у области телекомуникација у Србији. Више деценија континуирано се бави системима преноса, комулационим системима и радио комуникацијама. Последњих година посебно добре резултате има у развоју, производњи и пласману оптичких и приступних система преноса као и у инжењерингу у области радио и фиксних комуникација. ИРИТЕЛ АД је сарадник и снабдевач низа великих јавних и других предузећа. С друге стране, ИРИТЕЛ АД ангажује у свом истраживачко-развојном и производном процесу многобројна друга предузећа, научно-истраживачке институције, факултете и реномиране појединце. Посебну пажњу ИРИТЕЛ АД посвећује обезбеђењу квалитета.

Пословање ИРИТЕЛ-а у 2009. години је позитивно. Исканан је добитак у износу од 32,3 милиона динара, што износи приближно

5,2% од укупног прихода. Добитак је за 22,5% мањи од добитка оствареног у 2008. години, али је истовремено и за 3,9% већи од планираног за 2009. годину. Укупни приход (621,3 милиона динара) је за око 9,2% мањи од прихода у 2008. години, а за 11,1% је већи од прихода дефинисаног Пословном политиком за 2009. годину усвојеној на Скупштини акционара 25. јуна 2009. Детаљније образложење оваквих резултата је дато у поглављу Осврт на реализацију пословне политике за 2009. годину.

Основе за приказивање финансијских извештаја

Приходи и расходи исказани су по фактурној вредности.

Пословне промене настале у страном валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза на дан промене. Средства исказана у страном валути на дан биланса стања прерачуната су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на дан 31. децембра 2009. године. Нето позитивне и негативне курсне разлике књижене су у корист или на терет биланса успеха.

Вршене су и појединачне исправке потраживања и обавеза на бази пописа. Извршене су и исправке вредности потраживања која нису наплаћена у року од 60 дана.

Вредност залиха материјала утврђена је на основу методе просечне цене. Набавна вредност је вредност по рачуну добављача.

Готовину чине средства на девизном и текућим рачунима.

Приходи

ИРИТЕЛ АД је у 2009. години према стању исказаном у пословним књигама остварио укупан приход од 621,3 милиона динара (табела Т.1). Пословни приход износи 575,9 милиона динара.

Највећи приход је остварен од Телекома Србија (53,3%) и Министарства за науку и технолошки развој Србије (9,3%). Заједно са приходом од Министарства одбране и Министарства унутрашњих послова приход од државних органа је износио 12,05% укупног прихода ИРИТЕЛ-а.

Приход је са 62,0% остварен у Центру за системе преноса, са 13,5% у Сектору за радиокомуникације, са 10,2% у Центру за комутационе системе, и са 14,3% у свим осталим областима. Финансијски приходи односе се на приходе од камата за дугорочна потраживања од Телекома Србија и позитивне курсне разлике.

Расходи

Укупни расходи у 2009. години (табела Т.1) износе 585,3 милиона динара. У глобалној структури расхода (табела Т.2) највеће ставке везане су за пословне расходе - трошкови материјала износе 141,6 милиона динара (24,19% од укупних трошкова, што добро илуструје чињеницу да производња и даље представља основну активност ИРИТЕЛ-а), а други пословни расходи износе 380,3 милиона динара или 64,98%. Расходи везани за зараде, накнаде зарада и остале личне расходе износе 250,5 милиона динара (42,81%) и мањи су него у 2008. години за око 4%. Финансијски и остали расходи су 63,4 милиона динара.

Структура пословних прихода по купцима

ТЕЛЕКОМ СРБИЈА	306.725	53,27%
ДРЖАВНИ ОРГАНИ	69.416	12,05%
HUAWEI	36.456	6,33%
МЕГАЛИНК (NERA NETWORKS)	35.559	6,17%
ТЕЛЕНОР	24.276	4,22%
RODIN	23.006	3,99%
VIP	13.964	2,42%
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ РС	7.594	1,32%
ОСТАЛИ	58.877	10,23%
УКУПНО	575.873	100,00%

Биланс стања

Сажети биланс стања ИРИТЕЛ АД дат је у табели Т.3. Из ње се види структура и промене у активи и пасиви.

Актива

Стална имовина

Стална имовина знатно је мања у односу на претходну годину. Код некретнина, постројења и опреме дошло је до малог смањења вредности, а дугорочни финансијски пласмани су смањени као последица превремене отплате дугорочних кредита датих Телекому Србија (напомена 2. на стр. 13).

Обртна имовина

Укупне залихе су смањене у односу на претходну годину а њихова структура дата је у напомени 3. на стр. 13. Краткорочна потраживања су повећана, њихова структура дата је у напомени 4. на стр. 13. Готовина на крају овог обрачунског периода је 73,1 милион динара и представљаће додатни извор за финансирање пословања у првим месецима 2010. године.

Пасива

Капитал ИРИТЕЛ АД је повећан за 31,8 милиона динара. Повећан је за остварени добитак од 32,3 милиона динара, а смањен за износ ревалоризације акција. Краткорочне обавезе (напомена 6. на стр. 13) су знатно веће него у 2008. години, при чему су примљени аванси 11,6 милиона динара, краткорочне обавезе према добављачима су 11,0 милиона динара, а краткорочни кредит 76,4 милиона динара (део отплате дугорочних кредита у 2010. години). Треба истаћи да су аванси искоришћени за финансирање будуће производње.

Извештај о новчаним токовима

Извештај о новчаним токовима дат је у Табели Т.4. Види се да је у пословним активностима остварен нето прилив од 52,0 милиона динара.

Подаци о токовима готовине из активности инвестирања показују да смо током 2009. године за камате издвојили 14,7 милиона динара. Нето одлив из активности инвестирања је 18,3 милиона динара. Нето прилив готовине из активности финансирања је 21,6 милиона динара.

Укупни нето прилив готовине у 2008. години био је 55,4 милиона динара, што показује оправданост опредељења из Пословне политике за 2009. годину да се прошлогодишњи добитак највећим делом искористи за пословање. На крају обрачуноског периода располагали смо са 73,1 милиона динара.

Кадрови

Укупан број запослених на крају године био је 191. Квалификациона структура је на задовољавајућем нивоу и практично је непромењена у односу на претходну годину. Доминантни број запослених ради у доходовним организационим јединицама (74%), а мањи у заједничким службама (26%).

Осврт на реализацију пословне политике за 2009. годину

Детаљни осврти на реализацију пословне политике за 2009. годину по организационим јединицама дати су у наставку овог поглавља.

Центар за системе преноса

У оквиру ЦСП активности су се одвијале у секторима за оптичке системе преноса ОСП, приступне системе преноса ПСП и сектору производње ППР, као и на пројектовању и монтажи.

Важна карактеристика пословања ЦСП у 2009. години је да успешност сектора није уравнотежена. Тако нешто је било присутно још при планирању имајући у виду тренд продаје производа по секторима. Тада се имало у виду да се улаже у развој нових производа, па је и планом био предвиђен одговарајући ниво пословања у ОСП и ПСП. Пословање сектора ПСП није омогућило адекватно учешће у финансирању заједничких трошкова центра. Неопходно је да уложена средства у развој нових уређаја буду оправдана путем одговарајуће комерцијализације у 2010. години и да се на тај начин обезбеде финансије за даље функционисање сектора ПСП без коришћења добити из сектора ОСП. Пословање по основи услуга производње за спољне кориснике у сектору Погон серијске производње, односно унутар њега у одељењу МЕС, представља допринос укупном пословању центра и показује како треба користити

постојеће ресурсе и људи и опреме.

За сву испоручену опрему израђени су пројекти и извршена монтажа и пуштање у рад. За све станице са опремом урађени су главни пројекти и пројекти изведеног објекта (пројеката 91 и пројеката изведеног објекта 153). Поред тога урађене су и 3 техничке контроле пројеката.

Сектор за оптичке системе преноса

У сектору ОСП (Оптички системи преноса) главне активности у 2009. години су се одвијале у три правца:

- Производња и испорука опреме, пројектне документације и радова на монтажи и пуштању у рад нове генерације SDH система ODS2G5 и OTS622 ИРИТЕЛ. Највећи део опреме је испоручен за потребе Телекома Србија, затим за потребе државних институција, а остварен је и мали извоз. Треба нагласити да се највећи део испоруке опреме, радова и пројектне документације односио на проширење постојећих система са 622 Mbit/s на 2,5 Gbit/s као и да је највећи обим послова остварен у новембру и децембру због касног потписивања Уговора са Телекомом. Због прекида саобраћаја при проширењу протока (инсталација нових картица и софтвера) добар део послова се одвијао ноћу од 22.00 до 05.00 сати)
- У погледу развоја главне активности су се односиле на развој нових софтверских модула, као што је модул за перформансе, модул за службену везу за ODS2G5 ИРИТЕЛ. Завршена је сертификација за ODS2G5 код PATEL-a.
- Пројекти код Министарства за науку који су се односили на ODS2G5 и развој нових рутера у сарадњи са ЕТФ Београд кроз два одговарајућа пројекта.

На финансијском плану Сектор ОСП је остварио приход од 299,0 милиона динара (планирано је 261,9), а по покривању трошкова остварен је добитак од 33,5 милиона динара (планирано је 6,4) што је свакако више од планираног и у приходу, а поготово у добити. У поређењу са 2008. годином остварен је исти ниво прихода (300 милиона) и добити (30 милиона), што указује да се и даље ради о изразито позитивном пословању, које и представља основу

Однос између реализације и плана прихода, расхода и добити (у хиљадама динара)

		Приходи			Расходи			Добитак из пословања	
		План	Реализ.	%	План	Реализ.	%	План	Реализ.
ЦСП	Центар за системе преноса	345.605	413.669	119,7	339.955	377.920	111,2	5.650	35.749
	ОСП Сектор за оптичке системе преноса	261.893	299.008	114,2	255.461	265.496	103,9	6.432	33.512
	ПСП Сектор за приступне системе преноса	48.139	71.112	147,7	51.825	74.639	144,0	-3.686	-3.527
	ППР Сектор - погон производње (Услуге за кориснике ван ИРИТЕЛ-а)	35.573	43.549	122,4	32.669	37.785	115,7	2.904	5.764
ЦКС	Центар за комутационе системе	82.692	71.065	85,9	68.776	74.230	107,9	13.916	-3.165
СРК	Сектор за радио комуникације	90.901	91.015	100,1	88.210	89.521	101,5	2.691	1.493
СПП	Сектор за пратеће програме	37.782	45.561	120,6	28.972	42.984	148,4	8.810	2.558
УКУПНО		556.980	621.310	111,5	525.913	584.675	111,2	31.068	36.635

финансијског пословања Центра ЦСП и ИРИТЕЛ-а, 73% прихода ЦСП (69% у 2008.) и 48% прихода ИРИТЕЛ-а (44% у 2008.).

Сектор за приступне системе преноса

У сектору ПСП (Приступни системи преноса) активности су биле усмерене на испоруку уређаја и реализацију послове за Телеком Србија, специјалне кориснике, бизнис кориснике и кориснике у иностранству.

За Телеком Србија и специјалне кориснике је произведено, монтирано и пуштено у рад 116 флексибилних мултиплексера (FM8x2, FM2x2), 120 SHDSL модема (PSH2/4) и 243 конвертора интерфејса (KGET, KGET8, KGET1Z, KGXV).

Остварена је сарадња са партнерима у иностранству (Сирија, Уганда, Република Српска, Бразил, Израел), где смо испоручили флексибилне мултиплексере (FM2x2), уређаје NTX, KGET1Z, KGET8, KTR, KFE, IML (укупно 126 уређаја).

Остварен је највећи број планираних развојних активности за 2009. годину. На програмском плану најзначајнији резултати су: завршетак развоја флексибилног сигурносног модула за специјалне кориснике (FSM - планирана су верификациона испитивања у првој половини 2010. године), као и завршетак развоја уређаја КТР

(конвертор интерфејса TDM преко IP) и KFE (конвертор Ethernet преко TDM).

Сектор за ПСП је у 2009. години остварио укупан приход од 71,1 милион динара (планирано је 51,8), а по покривању трошкова исказан је резултат од -3,5 милиона динара (планирано -3,7). Део планираних прихода (5 милиона) није реализован због неиспуњавања обавеза фирме МЕГАЛИНК (NERA Networks) према ИРИТЕЛ-у. Такође није реализован ни планирани уговор за бизнис кориснике код Телекома, услед смањених инвестиционих планова, од 6,7 милиона динара. Највећи део прихода је остварен реализацијом уговора за специјалне кориснике преко Телекома Србија.

Сектор - погон производње

У сектору ППр (Погон производње) успешно су реализовани сви послови производње наших уређаја као и њиховог екипирања, како за потребе ЦСП тако и за ЕЕ.

Поред тога у том сектору у одељењу МЕС (монтажа електронских склопова) обављана је услужна активност монтаже електронских склопова за наручиоце ван ИРИТЕЛ-а, чиме је оптимизовано коришћење постојећих капацитета производње. За потребе ИРИТЕЛ-а монтирано је 1.989 јединица, а за спољне кориснике услуге

монтаже 56.308 јединице различите сложености.

На бази успостављених контаката са потенцијалним корисницима из иностранства реализован је први већи извозни посао, у вредности 400 хиљада еура. За разлику од претходних година осим услуге монтаже склопова, понуда је проширена на: производњу, екипирање и испитивање комплетних уређаја. Важно је нагласити да су при томе ангажовани сви делови сектора. Потпуно испуњење свих преузетих обавеза у договореном року, представља најбољу препоруку за даљи развој сарадње са иностраним наручиоцима којима је овакав профил услуга потребан.

И поред отежаних околности пословања, проширен је број корисника екстерних услуга. Предузете су активности за довођење нових корисника из иностранства, резултати ових активности би требало да дају резултате у другој половини 2010. године. Посебно је важно да се разматрају могућности и оправданост повећања производних капацитета за остваривање великих серија. Овакво коришћење наших производних капацитета подржава свеукупне наше активности и могу бити подршка и нашим развојним активностима.

Остварен је приход од 43,5 милиона динара (планирано је 35,6 милиона динара), а уз покривање трошкова постигнут је добитак на екстерним пословима од 5,76 милиона динара (планирано је 2,9 милиона динара). У односу на 2008. годину приход је увећан 2 пута (43 према 21), док је добитак увећан 72% (5,7 према 3,3). Део трошкова проистекао из ангажовања за потребе ЦСП покривен је из остатка дохотка ОСП и ПСП.

Центар за комутационе системе

Центар за комутационе системе је у 2009. годину реализовао послове за HUAWEI, Телеком Србија, Министарство за науку и технолошки развој Србије и Пупин Телеком ДКТС. Највећи део прихода је остварен од инжењеринг послова за HUAWEI.

Нагласак пословања је био на реализацији инжењеринг послова за HUAWEI, који се односе на пројектовање и монтажу MSAN и DSLAM опреме. Реализоване су обавезе по уговору из 2008. године (реализација четврте фазе), а уговорени су и нови послови

у оквиру наредне, пете фазе уговора који је HUAWEI склопио са Телекомом Србија. У оквиру пете фазе урађена је монтажа проширења Softswitch-а и припремљен пројекат проширења Softswitch-а класе 5.

Редовно су испуњаване обавезе одржавања система СИТ и СИБ на смањеном броју локација, пошто је Телеком Србија започео активирање новог система који треба да замени систем СИТ.

У погледу подршке одржавања система ДКТС редовно су испуњаване све обавезе из уговора са фабриком Пупин Телеком ДКТС којим је регулисана ова активност.

Извршене су техничке контроле 30 главних пројеката комутационих система и напајања за потребе Телекома Србија.

У оквиру комутационих система за потребе Електропривреде на централама ETCE-D су извршене корекције софтвера у циљу увођења нових функција на основу захтева корисника, реализована је сигнализација Qsig и пуштена у пробни рад у мрежи. Ове активности су и предмет пројекта који финансира Министарство за науку и технолошки развој србије.

У оквиру сарадње са компанијом HUAWEI реализоване су обавезе из уговора за пројектовање, испоруку, монтажу и пуштање у рад MSAN и DSLAM уређаја. Урађено је 6 веома комплексних пројеката за ову опрему, а који се односе на 476 локација. Наши сарадници су успешно организовали транспорт опреме, њену монтажу и пуштање у рад. Монтирана је и пуштена у рад опрема на 182 објекта из четврте фазе и 79 објекта из пете фазе.

Планом пословања у 2009. години ја било предвиђено да Центар за комутационе системе оствари значајну добит, међутим остварен је губитак од око 3,2 милиона динара, иако су скоро све планиране активности урађене. Сви пројекти из четврте фазе, укупне вредности преко 10 милиона динара, су завршени и предати Телекому Србија, али процес интерне ревизије у Телекому Србија и сертификације у РАТЕЛ-у је трајао толико дуго да ће ови пројекти бити наплаћени у 2010. години. Такође, урађено је мање монтажа опреме из пете фазе него што је планирано, зато што је уговор између Телекома Србија и HUAWEI-а склопљен тек средином године, па је

монтажа опреме започета тек крајем године, тако да је реализовано и наплаћено значајно мање од плана. Исто тако, нису реализовани сви пројекти MSAN опреме у Телекому Српске пошто опрема није монтирана, а нису издати ни пројектни задаци.

Сектор за радио комуникације

Билансни подаци пословања Сектора за радио-комуникације показују добитак од 1,5 милиона динара. Укупни приход је износио 91,0 милиона динара, и био је на нивоу планираног.

С аспекта ликвидности и новчаних токова у 2009. години реализован је прилив од 101,8 милиона динара с позитивном разликом од 12,4 милиона динара на крају године. У односу на 2008. годину прилив је повећан за 2,3% и остварена је велика позитивна разлика.

Учешће Сектора у приходу ИРИТЕЛ-а је око 14,6%, а у приливу 15,8%. То значи да је већ неколико година Сектор бележио позитивне резултате у пословању с аспекта остварене позитивне разлике у приливу и приходу. Можемо да констатујемо да се и даље уочавају знаци засићења тржишта и стагнације услуга у домену мобилних телекомуникација.

Најзначајнији партнери су Теленор, Телеком Србија, VIP Mobile и Министарство за науку и технолошки развој Србије, чија учешћа у приливу Сектора износе 27,5 милиона динара (27,9%), 15,9 милиона динара (16,12%), 14,0 динара (14,2%) и 13,8 милиона динара (14%), респективно. Порасло је учешће осталих корисника, пре свега Министарства одбране Србије и HUAWEI с уделом од 10,6 милиона динара (10,7%), односно 6,5 милиона динара (6,6%).

Значајна су улагања на нивоу Сектора у мерну опрему и кадрове и то пре свега због значајног пораста обима услуга вршења техничких прегледа радио-станица, што је захтевало и адекватно повећање кадровских ресурса (примљена 2 сарадника на одређено време).

С програмског аспекта настављени су трендови:

- унапређења и проширења асортимана и обима услуга инжењеринга (посебно техничких прегледа радио-станица),
- проширивања круга корисника (VIP Mobile, Министарство

одбране, HUAWEI).

У току 2009. године у Сектору за радио-комуникације је реализовано:

- 124 монтаже базних радио-станица, РР линкова и антенских система у GSM/UMTS и CDMA мрежама;
- 1617 техничких прегледа радио-станица;
- 15 интервенција на базним радио-станицама и РР линковима у оквиру корективног техничког одржавања;
- 115 главних пројеката базних радио-станица у области мобилних телекомуникација;
- 44 пројекта дигиталних РР веза за Теленор и Телеком Србија,
- 621 техничка контрола главних пројеката базних радио-станица, РР веза, управљачко-комутационих центара и адаптација базних станица,
- 50 обилазака локација с израдама скица адаптација базних радио-станица.

Произведено је 100 софтверско-хардверских фискалних модула за POS матричне штампаче и 310 меморијских модула за фискалне касе.

У оквиру наменских програма је реализовано пет антенских разделника с комутатором АРК 3000, који је заједно с дигиталним радарским пријемником ВВФ ДП/П-12 усвојен у НВО ВС.

Посебно су били запажени резултати истраживања у области софтверског радија на пројекту технолошког развоја ТПР 11030 код Министарства за науку и технолошки развој Србије, који спада у најбоље оцењене пројекте у категорији примењених истраживања у електроници и телекомуникацијама.

Сектор за пратеће програме

План пословања Сектора за пратеће програме (који обухвата одељења ва Енергетску електронику и Технологије) био је сачињен на основу очекиваних прихода од продаје система за напајање и од пројекта за Министарство за науку и технолошки развој Србије.

Одељење за енергетску електронику је у 2009. години је највећи

дао прихода остварило од реализације система за непрекидано напајање и система за даљински надзор и управљање уређајима енергетске електронике (SDNU) .

Ова година је била година пуне афирмације програма Енергетске електронике. Монтирано је преко 200 система за непрекидно напајање. Поред тога програм SDNU је настављен са монтажом у Републици Српској. Проширене су могућности примена SDNU да би се прилагодио и другим корисницима. Значајна пажња је посвећена упознавању потенцијално нових корисника са програмом Енергетске електронике. Као резултат тога појављују се први корисници изван Телекома Србије и Телекома Српске – Електро-дистрибуција Београд, Теленор, ВИП, Електропривреда Војводине, разни подизвођачи и други купци. Мањи број уређаја је продат и у иностранству (Бразил, Сирија, Финска). Развојни послови су били прилагођени захтевима корисника – модификације SN12 за потребе електропривреде, нова решења повезивања уређаја у SDNU, развијено решење уређаја за прањење батерија и написан про-

грам који омогућава капацитивне пробе у систему SDNU.

Одељење за енергетску електронику је у 2009. години остварило приход од 36,8 милиона динара и добитак од 2,6 милиона динара. Добитак је мањи од планираног пошто су значајна средства уложена у развој и производњу уређаја који ће бити реализовани у 2010. години.

Одељење за технологије је у 2009. години имало добар финансијски резултат (укупан приход од 9,0 милиона динара) у потпуности базиран на приходу од Министарства за науку и технолошки развој Србије и реализацији међународног развојног пројекта који финансира влада Републике Аустрије преко фирме FOTEC.

Табела Т1. Биланс успеха (у хиљадама динара)

	2007. година	2008. година	2009. година
1 УКУПАН ПРИХОД	615.627	684.458	621.310
Пословни приходи	602.665	599.309	575.873
Финансијски приходи	11.875	43.915	42.705
Остали приходи	1.087	41.234	2.732
2 УКУПНИ РАСХОДИ	579.328	650.248	585.260
Пословни расходи	566.844	610.962	521.882
Финансијски расходи	10.975	35.500	46.289
Остали расходи	1.509	3.786	17.089
3 ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	36.299	34.210	36.050
НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА		545	
4 ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	36.299	33.665	36.050
5 ПОРЕЗ НА ДОБИТАК	-	-	
Одложени порески приходи/расходи периода	4.759	8.021	-3.776
6 НЕТО ДОБИТАК	41.058	41.686	32.274

Табела Т.2. Структура расхода (у хиљадама динара)

				Проценат од укупних расхода		
	2007.	2008.	2009.	2007.	2008.	2009.
1 ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	566.844	610.962	521.882	97,84%	93,88%	89,17%
Материјал за израду	165.873	163.689	111.606	28,63%	25,15%	19,07%
Остали пословни расходи	400.971	447.273	410.276	69,21%	68,73%	70,10%
Зараде и остали лични расходи	240.957	262.411	250.548	41,59%	40,32%	42,81%
нето зараде	146.292	156.791	150.668	25,25%	24,09%	25,74%
порези и доприноси из зарада	57.806	63.451	60.583	9,98%	9,75%	10,35%
порези и доприноси на зараде	34.684	38.603	36.901	5,98%	5,93%	6,31%
остала примања (јубиларне награде, поклон честитке и др.) бруто	2.175	3.566	2.396	0,38%	0,55%	0,41%
Превоз радника	4.321	4.493	6.877	0,74%	0,69%	1,18%
Расходи производних услуга	56.348	70.100	47.889	9,73%	10,77%	8,18%
Амортизација	23.991	23.513	21.246	4,14%	3,61%	3,63%
Материјал за одржавање хигијене, канцеларијски материјал и сл.	5.320	6.560	5.875	0,92%	1,01%	1,00%
Грејање, гориво, електрична енергија	20.798	25.540	24.093	3,59%	3,92%	4,12%
Репрезентација	4.685	4.627	3.672	0,81%	0,71%	0,63%
Остали нематеријални расходи	44.551	50.029	50.076	7,69%	7,70%	8,56%
2 ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	10.975	35.500	46.289	1,89%	5,45%	7,91%
3 ОСТАЛИ РАСХОДИ	1.509	3.786	17.089	0,27%	0,58%	2,92%
4 ВАНРЕДНИ РАСХОДИ						
5 НЕТО ПОСЛ. ГУБИТАК КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА		545			0,09%	
УКУПНИ РАСХОДИ	579.328	650.793	585.260	100,00%	100,00%	100,00%

Табела Т.3. Биланс стања на дан 31.12.2009. године (у хиљадама динара)

АКТИВА				ПАСИВА			
Позиција	2007.	2008.	2009.	Позиција	2007.	2008.	2009.
A. Стална имовина	442.721	442.684	377.710	A. Капитал	470.196	442.499	474.260
I. Неуплаћени уписани капитал	-	-		I. Основни и остали капитал ⁵	127.514	127.521	250.894
II. Нематеријална улагања	6.849	3.846	1.805	II. Неуплаћени уписани капитал	-	-	
III. Некретнине, постројења, опрема ¹	133.709	130.779	114.814	III. Резерве	23.476	23.476	23.476
IV. Дугорочни финансијски пласмани	302.163	308.059	261.091	IV. Ревалоризационе резерве	50.272	140	
1. Учешће у капиталу	69.113	4.132	3.612	V. Нераспоређени добитак	268.934	291.951	200.859
2. Остали ²	233.050	303.927	257.479	VI. Нереализовани губици по основу харт. од вред.	-	-589	-969
B. Обртна имовина	236.624	255.114	369.109	VII. Откупљене сопс. Акције	-	-	
I. Залихе ³	65.450	97.078	44.759	B. Дугорочна рез. и обавезе	209.149	255.299	285.850
II. Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	162.127	140.968	324.350	I. Дугорочна резервисања			
1. Потраживања ⁴	88.909	54.243	122.517	II. Дугорочне обавезе	104.435	185.455	151.412
2. Краткорочни финансијски пласмани ⁴	59.698	71.052	126.960	1. Дугорочни кредити	99.216	180.736	149.739
3. Готовински еквиваленти и готовина	8.982	14.991	73.054	2. Остале дугорочне обавезе	5.219	4.719	1.673
4. Порез на додату вредност и активна временска разгран.	4.538	682	1.819	III. Краткорочне обавезе ⁶	104.714	69.844	134.438
III: Одложена пореска средства	9.047	17.068	13.291	1. Краткорочне финанс. обав.	20.000	21.053	76.376
V. Пословна имовина	679.345	697.798	760.110	2. Обавезе из пословања	64.773	24.987	22.606
				3. Обавезе по основу ПДВ и осталих јавних прихода	10.591	11.746	20.766
				4. Остале краткорочне обавезе	9.350	12.058	14.690
				IV. Одложене пореске обавезе	-	-	
				Пословна пасива			
Г. Губитак изнад висине капитала				Ванпословна пасива			
Д. Укупна актива	679.345	697.798	760.110	В. Укупна пасива	679.345	697.798	760.110
Ђ. Ванбилансна актива				Г. Ванбилансна пасива	-	-	

Напомене

1. Некретнине, постројења и опрема на дан 31. децембра 2009. године.

	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Грађевински објекти	84.684	29.683	55.001
Постројења и опрема	244.449	206.958	37.491
Инвестиционе некретнине	41.141	18.819	22.322
УКУПНО	370.274	255.460	114.814

3. Структура залиха на дан 31. децембра 2009. године.

Материјал	41.366
Дати аванси	3.393
УКУПНО	44.759

5. Структура основног и осталог капитала на дан 31. децембра 2009. године.

Акцијски капитал	246.588
Остали капитал	4.306
УКУПНО	250.894

2. Структура дугорочних финансијских пласмана на дан 31. децембра 2009. године.

Учешће у капиталу (ПУПИН ТЕЛЕКОМ)	3.612
Дугорочни кредит (ТЕЛЕКОМ СРБИЈА)	201.730
Дугорочни кредити (запослени)	55.749
УКУПНО	261.091

4. Структура потраживања и краткорочних финансијских пласмана на дан 31. децембра 2009. године.

Потраживања	122.517
Купци	122.241
Фондови	276
Краткорочни кредит (до 1 год.)	123.610
Кредити радницима	3.350
Активна временска разграничења	1819
УКУПНО	251.296

6. Структура краткорочних обавеза на дан 31. децембра 2009. године.

Примљени аванси	11.633
Краткорочни кредит	76.376
Добављачи	10.973
Обавезе за зараде	12.112
Обавезе за дивиденде	998
Обавезе за порезе	1580
Обавезе за ПДВ	20.766
УКУПНО	134.438

Табела Т.4. Извештај о новчаним токовима (у хиљадама динара)

A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ	2007.	2008.	2009.
I Приливи готовине из пословних активности	526.274	734.963	619.734
1. Продаја и примљени аванси	516.366	706.955	585.608
2. Остали приливи из редовног пословања	9.908	11.947	21.286
3. Примљене камате из пословних активности	-	16.061	12.840
II Одливи готовине из пословних активности	652.924	889.577	567.696
1. Исплата добављачима и дати аванси	304.674	539.886	206.338
2. Зараде, накнаде зарада и лични расходи	262.663	290.199	284.588
3. Плаћене камате	10.929	12.915	19.388
4. Порез на добитак	-	-	-
5. Плаћање по основу осталих јавних прихода	74.65	46.577	57.382
6. Ванредне ставке	-	-	-
III Нето прилив (одлив) готовине из пословних активности	-126.650	-154.614	52.038
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I Приливи готовине из активности инвестирања	27.762	113.905	120
1. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме	94	-	-
2. Примљене камате	8.417	-	120
3. Примљене дивиденде	-	-	-
4. Остали финансијски пласмани	19.251	57.805	-
5. Продаја акција	-	56.100	-
II Одливи готовине из активности инвестирања	11.781	17.612	18.391
1. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме	11.781	17.612	3.673
2. Остали финансијски пласмани	-	-	14.718
III Нето прилив (одлив) из активности инвестирања	15.981	96.293	-18.271
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I Приливи готовине из активности финансирања	119.216	79.052	24.731
II Одливи готовине из активности финансирања	27.993	15.637	3.089
1. Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе	-	-	-
2. Финансијски лизинг	2.984	3.021	3.046
3. Исплаћене дивиденде	25.009	12.616	43
IV Нето прилив (одлив) готовине из активности финансирања	91.223	63.415	21.642
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	673.252	927.920	644.585
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	692.698	922.826	589.176
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ		5.094	55.409
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	19.446	-	-
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	27.732	8.982	14.991
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	863	915	3.552
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	167	-	898
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	8.982	14.991	73.054

Управни одбор

Мр Лазар Трпковић, дипл. инж.

Председник

Проф Др Мирослав Дукић, дипл. инж.

Мр Младен Милеуснић, дипл. инж.

Мр Нинко Радивојевић, дипл. инж.

Проф Др Боривој Лазић, дипл. инж.

Предраг Мићовић, дипл. инж.

Мр Томислав Шух, дипл. инж.

Извршни одбор

Генерални директор и председник Извршног одбора

Мр Сениша Давитков, дипл. инж.

Извршни директори

Љубомир Филипов, дипл. инж.

Мр Нинко Радивојевић, дипл. инж.

Мр Томислав Шух, дипл. инж.

Др Предраг Петровић, дипл. инж.

Мр Лазар Трпковић, дипл. инж.

Драган Ковачевић, дипл. инж.

Финансијски руководицац

Нада Медић, дипл. ецц.

Интерни ревизор

Проф Др Боривој Лазић, дипл. инж.

Ревизор

“Привредни саветник - ревизија”

Београд

ИРИТЕЛ АД БЕОГРАД

Батајнички пут 23, 11080 Београд, Србија
Матични број друштва: 07026617, Број решења уписа у судски регистар: БД 665
Генерални директор (011) 3073 515, Служба продаје и маркетинга (011) 3073 555
Маркетинг (011) 3073 544, Централа (011) 3073 400, Факс (011) 3073434
E-mail: info@iritel.com
<http://www.iritel.com>